

לקדש את הזמנים

הרב אביחי קצין

ידיד התנועה

כיום ראש ביהמ"ד ראשית ורב קהילות ברעננה, וחבר בארגון קהלים

איזה מנהל אינו מכיר את המושג הבסיסי של האצלת סמכויות? אותה פעולה הנעה בתווך בין הרצון לעשות דברים בעצמך, שכן מי כמוך יבצעם טוב יותר?! לבין הידיעה שלאף אדם אין את היכולת לבצע הכל בעצמו ואם יפעל כך, יקרה לו מה שאמר יתרו לחתנו משה "נבול תיבול"...

בפרשה שלנו אנו מוצאים האצלת סמכויות מעניינת ומפתיעה על ידי ריבונו של עולם בתחום הקדושה.

אחד הנושאים שהפרשה שלנו עוסקת בו הוא רשימת המועדים.

כך פותחת התורה את העיסוק במועדים:

"דָּבַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי".
לאחר הקדמה זאת היינו מצפים שתבוא רשימת החגים, והראשון שבהם לפי הסדר המקראי הוא פסח (שכן לפי הסדר המקראי חודש ניסן הוא הראשון לחודשי השנה).

והנה למרבה ההפתעה התורה פותחת את הרשימה בשבת: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבֶת שַׁבְּתוֹן".

מדוע נשתרבו לכאן התיאור של השבת והלא השבת אינה חלק ממה שמוגדר "מועדי השנה"?!
רש"י, גדול הפרשנים, משיב על כך את התשובה הבאה:

"ללמדך שכל המחלל את המועדות מעלין עליו כאלו חלל את השבתות.

וכל המקיים את המועדות, מעלין עליו כאלו קיים את השבתות"

במילים אחרות, אומר רש"י, השבת אכן אינה שייכת לרשימה. אולם השבת הובאה לכאן כדי ללמד אותנו שחומרת המועדים כחומרת השבת, ולכן המקיים את המועדים כאלו קיים את השבת והמחלל את המועדים כאלו חילל את השבת".

וכאן אנחנו תמהים: למה זה כל כך חשוב?! ממתי התורה עורכת השוואות בין חומרתן של מצוות שונות, עד שהיה צורך "לייבא" פסוק שאינו אמור להיות כאן, רק כדי ללמד אותנו חומרת יום טוב כחומרת השבת?!

התשובה היא שעובדה זו מלמדת אותנו פרט חשוב, שמאחוריו מסתתרת המהות של החגים השונים. מהו בעצם ההבדל המהותי שבין שבת לבין יום טוב?

בלשון חז"ל נקראת השבת "קביעא וקיימא". השבת קבועה ועומדת. אנחנו לא שותפים בקביעת יום השבת. כל שבעה ימים חלה שבת.

לעומת זאת, לא כך לגבי ימים טובים. החגים נקבעים לפי התאריך שלהם. בעבר היה נקבע התאריך על פי בית הדין. הוא היה מקבל עדים שראו את המולד (התחדשות הלבנה), המעידה על תחילת חודש חדש. פעמים פסלו עדים, פעמים טעו וקבעו קביעה לא נכונה. על פי ההלכה בכל מקרה קביעת בית הדין היא הקובעת. ועל פי קביעה זו ייקבע מועד החג.

הדבר משתלב עם דבר נוסף. והוא העובדה ששבת איננה קשורה דווקא אלינו, עם ישראל. בריאת העולם שהיא התשתית לשבת אינה קשורה בנו והתרחשה זמן רב לפני שהגענו לגלובוס זה.

לעומת זאת, החגים קשורים בנו. הם מתארים את ההיסטוריה שלנו. את יציאת מצריים את הישיבה בסוכות במדבר ואת מתן תורה

זה גם פשר ההבדל בנוסח התפילה.

כשאנחנו מתפללים בשבת, אנו אומרים: "ברוך אתה ה' מקדש השבת". הקב"ה הוא שמקדש את השבת, ולנו אין חלק ביצירה הזו של הקדושה.

לעומת זאת בחגים אנו אומרים: "ברוך אתה ה' מקדש ישראל והזמנים" וחז"ל פרשו שהכוונה היא שהקב"ה מקדש את ישראל והם מקדשים את הזמנים.

לאור זאת נבין את החשיבות של השוואת דרגתם של שבת והמועדים.

לכאורה ישנו הבדל עצום בין שבת ויום טוב. קדושת השבת נעשתה על ידי בורא עולם. קדושת יום טוב על ידינו. וכי המועד "נאמן למקור"?! וכי ניתן להשוות את הקדושה?!

כאן מלמדת אותנו התורה היאך הקב"ה "מאציל סמכויות". בשבת הוא יצר את הקדושה. ביום הוא מאציל את יכולת הקדושה לנו.

והחידוש הוא שאנו מסוגלים ליצור קדושה שהיא באותה רמה כמו של המנהל הגדול – ריבוננו של
עולם. וזה חידוש גדול!

לתגובות: akatzin1@gmail.com